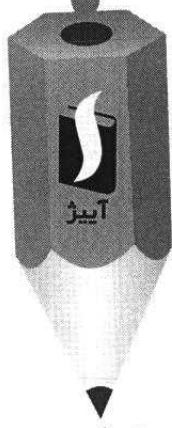

اصول، مهارت‌ها و

روش‌های تدریس

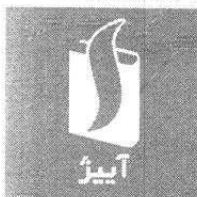
حسن ملکی (قاسم)

www.ketab.ir

این اثر مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

سرشناسه	: ملکی، حسن، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصول، مهارت‌ها و روش‌های تدریس / حسن ملکی (قاسم).
مشخصات نشر	: تهران: آبیژ، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۳۴۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۰-۶۹۸-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: تدریس
موضوع	: Teaching
موضوع	: کلاسداری
موضوع	: Classroom management
موضوع	: تدریس اثربخش
موضوع	: Effective teaching
موضوع	: معلمان -- اثر بخشی
موضوع	: Teacher effectiveness
رده بندی کنگره	: LB۱۰۲۵/۳
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۴۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۴۵۳۷۲۲۰

اصول، مهارت‌ها و روش‌های تدریس

تالیف	حسن ملکی (قاسم)
ناشر	آبیژ
قطع	وزیری
نوبت چاپ	اول
تاریخ چاپ	۱۴۰۰
تیراژ	۲۰۰
صفحات	۳۴۴
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۹۷۰-۶۹۸-۶

۷۰۰۰۰ تومان

تهران، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی نژاد غربی، پلاک ۲۱۵
دفتر انتشارات
تلفن ۶۶۵۶۸۰۹۶-۸

فروش اینترنتی www.nakketab.com ناک کتاب سایت رسمی فروش کتاب آبیژ، نوپردازان و گهواره کتابیران

مرکز پخش کتابیران: تلفن: ۶۶۴۱۳۴۷۴ - ۶۶۴۱۴۵۱۵ - ۶۶۴۱۱۱۷۳ - ۶۶۴۹۴۳۰۹ WWW.Ketabiran.ir

فعالیت معلمان تدریس می‌باشد و هدف از تدریس یادگیری و غرض از یادگیری ایجاد تغییر در فراگیران می‌باشد. این تغییر می‌تواند در بعد شناختی یا در بعد عاطفی و نگرش و یا در حیطه مهارتی مدنظر باشد. در هر صورت معلمان مسئول ایجاد این تغییر تلقی می‌گردند. از این رو برای اینکه معلمان بتوانند از اجرای رسالت بر دوش نهاده شده یا بر دوش گرفته شده موفق و سربلند بیرون بیایند، نیازمند کسب توانایی‌های مقدماتی هستند. این توانایی‌ها عبارتند از:

- (الف) آشنایی با اهداف آموزشی و کسب مهارت در تدوین آنها
- (ب) آشنایی با روش‌های تدریس و کسب مهارت در اجرای آنها
- (ج) آشنایی با مهارت‌های تدریس و کسب مهارت در اجرای آنها
- (د) آشنایی با اصول تدریس و کسب مهارت در اجرای آنها

معلمانی که با مقدمات مذکور آشنایی تئوریک و مهارت در اجرا داشته باشند معلمان حرفه‌ای نامیده می‌شوند. به عبارتی معلمانی هستند که از صلاحیت‌های معلمی برخوردارند. چرا که می‌دانند چگونه با سهل‌ترین شیوه در فراگیران خویش تغییرات مورد نظر را ایجاد بنمایند. از آنجایی که قصد این مجموعه کمک به معلمان در راستای حرفه‌ای شدن می‌باشد. بر همین اساس تلاش گردیده است در چهار بخش مستقل به چهار رکن معلم حرفه‌ای شدن پرداخته شود تا ضمن آشنایی مخاطبان با محتوای هر بخش گام‌های اولیه در خصوص حرفه‌مندی مخاطبان برداشته شود. با امید به اینکه در اهداف خویش موفقیت کسب کرده باشیم.

با سپاس

حسن ملکی (قاسم)

مقدمه ..... سه

بخش اول اهداف و حیطه‌های آموزشی ۱

مقدمه ۲

فصل ۱ اهداف و حیطه‌های آموزشی ۳

معنا و مفهوم هدف ۳

ضرورت تعیین اهداف آموزشی ۳

اهداف کلی آموزشی ۴

اهداف جزئی (درسی) ۵

ارتباط اهداف کلی با اهداف جزئی ۶

اهداف رفتاری ۸

طبقه‌بندی حیطه‌های آموزشی ۱۰

ارتباط حیطه‌های سه‌گانه یادگیری ۱۶

بخش دوم روش‌های تدریس ۱۷

مقدمه ۱۹

فصل ۲ مفهوم و اهمیت تدریس ۲۱

مفهوم تدریس و روش تدریس ۲۱

اهمیت انتخاب روش تدریس مناسب ۲۲

آموزش و تحول روش‌های تدریس ۲۳

روش‌های تدریس فعال ۲۴

رابطه تدریس و یادگیری ۲۶

۲۷	فصل ۳ روش تدریس سخنرانی
۲۷	روش تدریس سخنرانی
۲۷	انواع سخنرانی
۲۸	مزیت‌های روش سخنرانی
۲۸	محدودیت‌های روش سخنرانی
۲۹	مراحل اجرای روش سخنرانی
۲۹	تکنیک‌های جذاب‌تر کردن روش تدریس سخنرانی
۳۱	فصل ۴ روش تدریس توضیحی
۳۱	روش تدریس توضیحی
۳۱	مزیت‌های روش توضیحی
۳۱	محدودیت‌های روش توضیحی
۳۲	نکاتی در توضیح مناسب
۳۲	عوامل تأثیرگذار بر توضیح دادن
۳۵	فصل ۵ روش تدریس قصه‌گویی
۳۵	روش تدریس قصه‌گویی
۳۵	روش قصه‌گویی
۳۵	مزیت‌های روش تدریس قصه‌گویی
۳۶	محدودیت‌های روش قصه‌گویی
۳۶	عوامل مؤثر بر قصه‌گویی
۳۹	فصل ۶ روش تدریس نمایش علمی - عملی
۳۹	روش تدریس علمی - عملی
۳۹	مزیت‌های روش نمایشی علمی - عملی
۳۹	محدودیت‌های روش علمی - عملی
۴۰	استفاده از نمونه در روش نمایش علمی - عملی
۴۰	استفاده از مدل در روش نمایشی علمی - عملی
۴۰	مراحل روش تدریس نمایش علمی - عملی

۴۳	فصل ۷ روش کنفرانسی
۴۳	روش تدریس کنفرانسی یا گردهم‌آیی
۴۳	مزیت‌های روش تدریس کنفرانسی
۴۳	محدودیت‌های روش تدریس کنفرانسی
۴۴	مراحل اجرای روش کنفرانسی

۴۵	فصل ۸ روش تدریس چندحسی
۴۵	روش تدریس چندحسی
۴۵	مزیت‌های روش تدریس چندحسی
۴۵	محدودیت‌های روش تدریس چندحسی
۴۶	مراحل روش تدریس چندحسی

۴۷	فصل ۹ روش تدریس بارش فکری
۴۷	روش تدریس بارش فکری
۴۷	مزیت‌های روش تدریس بارش فکری
۴۷	محدودیت‌های روش تدریس بارش فکری
۴۷	قوانین روش بارش فکری
۴۹	تشکیلات جلسه بارش فکری
۴۹	زمان و طول جلسه بارش مغزی
۵۰	مراحل روش بارش مغزی

۵۱	فصل ۱۰ روش تدریس بحث گروهی یا مباحثه‌ای
۵۱	روش تدریس بحث گروهی
۵۱	مزیت‌های روش تدریس بحث گروهی
۵۲	محدودیت‌های روش بحث گروهی
۵۲	موضوعات و محتوای مناسب روش بحث گروهی
۵۲	مراحل اجرای روش بحث گروهی

۵۵	فصل ۱۱ روش تدریس براساس طرح کارایی تیم
۵۵	روش تدریس طرح کارایی تیم
۵۵	فعالیت‌های مقدماتی طرح کارایی تیم

۵۵	مزیت‌های طرح کارایی تیم
۵۶	محدودیت‌های طرح کارایی تیم
۵۷	جدول نمره‌گذاری فعالیت تیم‌ها

۵۹	فصل ۱۲ روش تدریس براساس طرح تدریس اعضای تیم
۵۹	روش تدریس اعضای تیم
۵۹	مزیت‌های طرح تدریس اعضای تیم
۵۹	محدودیت‌های طرح تدریس اعضای تیم
۶۰	مراحل اجرای طرح تدریس اعضای تیم

۶۳	فصل ۱۳ روش تدریس ساخت‌گرایی
۶۳	روش تدریس ساخت‌گرایی
۶۳	مزیت‌های روش ساخت‌گرایی
۶۴	محدودیت‌های روش ساخت‌گرایی
۶۴	مراحل روش تدریس ساخت‌گرایی
۶۴	نمونه تدریس

۶۷	فصل ۱۴ روش تدریس یادگیری معکوس
۶۷	روش تدریس یادگیری معکوس
۶۷	مزیت‌های روش تدریس یادگیری معکوس
۶۸	محدودیت‌های روش تدریس یادگیری معکوس
۶۸	مراحل روش تدریس یادگیری معکوس

۶۹	فصل ۱۵ روش تدریس گردش علمی و بازدید
۶۹	تعریف گردش علمی
۷۰	انواع بازدیدها و گردش‌های علمی
۷۰	مزیت گردش علمی و بازدید
۷۱	محدودیت‌های گردش علمی
۷۱	مراحل گردش علمی

۷۳	فصل ۱۶ روش تدریس یادگیری همکارانه
۷۳	روش تدریس به شیوه یادگیری همکارانه
۷۳	مزیت های روش تدریس یادگیری همکارانه
۷۴	محدودیت های روش تدریس یادگیری همکارانه
۷۴	دلایل بهره گیری از روش یادگیری همکارانه
۷۹	نمونه تدریس

۸۱	فصل ۱۷ روش تدریس بازی
۸۱	تعریف بازی
۸۱	مزیت های روش تدریس بازی
۸۲	محدودیت های روش تدریس بازی
۸۲	اصول حاکم بر روش بازی
۸۲	مراحل اجرای روش تدریس مبتنی بر بازی

۸۵	فصل ۱۸ روش تدریس تمرین و تکرار
۸۵	روش تدریس تمرین و تکرار
۸۵	رهنمودها و مهارت های عملی
۸۶	مزیت های روش تدریس تمرین و تکرار
۸۶	محدودیت های روش تدریس تمرین و تکرار

۸۹	فصل ۱۹ روش تدریس آزمایشی
۸۹	روش تدریس آزمایشی
۸۹	مزیت های روش تدریس آزمایشی
۸۹	محدودیت های روش تدریس آزمایشی
۹۰	مراحل اجرای روش آزمایشی
۹۰	نکات ایمنی در اجرای روش تجربی

۹۱	فصل ۲۰ روش تدریس فراشناخت
۹۱	روش تدریس فراشناخت
۹۱	مزیت های روش تدریس فراشناخت
۹۲	محدودیت های روش فراشناخت

۹۲	.....	مراحل روش تدریس فراشناخت
۹۲	.....	نمونه تدریس

۹۵	.....	فصل ۲۱ روش تدریس انجام دهید، نگاه کنید، یاد بگیرید
۹۵	.....	روش تدریس انجام دهید، نگاه کنید، یاد بگیرید
۹۵	.....	انجام دهید
۹۵	.....	نگاه کنید
۹۶	.....	یاد بگیرید
۹۶	.....	محاسن روش تدریس نگاه کنید، انجام دهید
۹۷	.....	محدودیت های روش انجام دهید، نگاه کنید، یاد بگیرید

۹۹	.....	فصل ۲۲ روش تدریس دریافت مفهوم
۹۹	.....	روش تدریس دریافت مفهوم
۹۹	.....	مزیت های دریافت مفهوم
۹۹	.....	محدودیت های دریافت مفهوم
۹۹	.....	مراحل روش دریافت مفهوم
۱۰۰	.....	نمونه تدریس

۱۰۳	.....	فصل ۲۳ روش تدریس بدیعه پردازی (نوافرینی)
۱۰۳	.....	روش تدریس بدیعه پردازی
۱۰۳	.....	قیاس های بدیعه پردازی
۱۰۴	.....	موارد استفاده از الگوی بدیعه پردازی
۱۰۴	.....	مزیت های الگوی بدیعه پردازی
۱۰۵	.....	محدودیت های بدیعه پردازی
۱۰۵	.....	قوانین اجرایی بدیعه پردازی
۱۰۵	.....	مراحل روش تدریس بدیعه پردازی

۱۰۷	.....	فصل ۲۴ تدریس با الگوی کاوشگرانه
۱۰۷	.....	روش تدریس کاوشگری
۱۰۷	.....	محاسن روش تدریس کاوشگری